

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (seitsemäs jaosto)

28 päivänä marraskuuta 2018*

Ennakkoratkaisupyyntö – Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 99 artikla – Kuluttajansuoja – Direktiivi 93/13/ETY – Kuluttajasopimusten kohtuuttomat ehdot – Direktiivi 2008/48/EY – Maksamismääräysmenettely, joka perustuu pankin kirjanpito-otteeseen – Tuomioistuimella ei ole mahdollisuutta arvioida sopimusehtojen mahdollista kohtuuttomuutta, jos kuluttaja ei käytä oikeussuojakeinoja

Asiassa C-632/17,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Sąd Rejonowy w Siemianowicach Śląskich (Siemianowicach Śląskichin piirioikeus, Puola) on esittänyt 4.10.2017 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 9.11.2017, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Powszechna Kasa Oszczędności (PKO) Bank Polski S.A.

vastaan

Jacek Michalski,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (seitsemäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: kolmannen jaoston puheenjohtaja A. Prechal, joka hoitaa seitsemännen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit C. Toader (esittelevä tuomari) ja A. Rosas,

julkisasiamies: J. Kokott,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Powszechna Kasa Oszczędności (PKO) Bank Polski S.A., edustajinaan W. Sadowski, adwokat, ja E. Buczkowska, radca prawny,
- Puolan hallitus, asiamiehenään B. Majczyna,
- Euroopan komissio, asiamiehinään K. Herbout-Borczak ja N. Ruiz García,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian perustellulla määräyksellä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 99 artiklan mukaisesti,

* Oikeudenkäyntikieli: puola.

on antanut seuraavan

määräyksen

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5.4.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/13/ETY (EYVL 1993, L 95, s. 29) 6 artiklan 1 kohdan ja 7 artiklan 1 kohdan sekä kulutusluottosopimuksista ja neuvoston direktiivin 87/102/ETY kumoamisesta 23.4.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/48/EY (EUVL 2008, L 133, s. 66 ja oikaisut EUVL 2009, L 207, s. 14; EUVL 2010, L 199, s. 40; EUVL 2011, L 234, s. 46 ja EUVL 2015, L 36, s. 15) 10 artiklan ja 22 artiklan 1 kohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat Powszechna Kasa Oszczędności (PKO) Bank Polski S.A. (jäljempänä PKO), joka on Varsovaan (Puola) sijoittautunut pankkilaitos, ja Jacek Michalski ja jossa on kyseessä maksamismääräys, joka perustuu PKO:n kirjanpito-otteeseen ja joka annettiin, koska Michalski ei maksanut takaisin PKO:n myöntämän luottokortin avulla lainattuja määriä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Direktiivi 93/13

- 3 Direktiivin 93/13 johdanto-osan 24. perustelukappaleessa todetaan, että ”jäsenvaltioiden tuomioistuimilla tai hallintoviranomaisilla on oltava käytettävissään riittävät ja tehokkaat keinot kuluttajasopimusten kohtuuttomien ehtojen soveltamisen lopettamiseksi”.
- 4 Direktiivin 93/13 6 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on säädettävä, että elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisen sopimuksen kohtuuttomat ehdot eivät sido kuluttajia niiden kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja että sopimus jää muilta osin osapuolia sitovaksi, jos sopimus voi olla olemassa ilman kohtuuttomia ehtoja.”
- 5 Mainitun direktiivin 7 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on kuluttajien ja kilpailevien elinkeinonharjoittajien edun vuoksi varmistettava, että on olemassa riittäviä ja tehokkaita keinoja kohtuuttomien ehtojen käytön lopettamiseksi elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisissä sopimuksissa.”

Direktiivi 2008/48

- 6 Direktiivin 2008/48 johdanto-osan 31 perustelukappaleessa täsmennetään seuraavaa:

”Jotta kuluttaja voi tietää luottosopimuksen mukaiset oikeutensa ja velvollisuutensa, sopimuksessa olisi oltava selkeästi ja tiiviisti kaikki tarvittavat tiedot.”
- 7 Tämän direktiivin 10 artiklassa luetellaan erityisesti tiedot, jotka on mainittava selkeästi ja tiiviisti luottosopimuksessa.

8 Mainitun direktiivin 22 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä olevien yhdenmukaistettujen säännösten osalta jäsenvaltiot eivät voi kansallisessa lainsäädännössään pitää voimassa tai ottaa käyttöön säännöksiä, jotka poikkeavat tässä direktiivissä annetuista.”

Puolan oikeus

9 Siviiliprosessilaissa (kodeks postępowania cywilnego), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa (jäljempänä kpc), säädetään maksamismääräysmenettelystä.

10 Kpc:n 484 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään seuraavaa:

”2. Tuomioistuin ratkaisee asian maksamismääräysmenettelyssä hakijan vireillepanoasiakirjassa kirjallisesti esittämästä hakemuksesta.

3. Asiaa käsitellään ilman suullista käsittelyä.”

11 Kpc:n 485 §:n 1 ja 3 momentissa säädetään seuraavaa:

”1. Tuomioistuin antaa maksamismääräyksen, jos hakija esittää rahamääräisen vaatimuksen – – ja esitettyä vaatimusta perustelevat olosuhteet on osoitettu hakemukseen liitetyillä [asiakirjoilla] – –.

– –

3. Tuomioistuin voi antaa maksamismääräyksen, jos pankki esittää vaatimuksen, joka perustuu pankin kirjanpito-otteeseen, jonka on allekirjoittanut pankkia edustamaan oikeutettu henkilö ja joka on varustettu pankin leimalla ja todisteella kirjallisen maksukehotuksen tiedoksiantamisesta velalliselle.”

12 Kpc:n 486 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Kun maksamismääräyksen antamiselle ei ole riittäviä edellytyksiä, presidentti vahvistaa suullisen käsittelyn ajankohdan, paitsi jos asia voidaan käsitellä ilman sitä.”

13 Kpc:n 491 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Maksamismääräyksen antaessaan tuomioistuin määrää, että vastapuolen on kahden viikon kuluessa siitä päivästä, jona määräys annettiin tiedoksi, täytettävä vaatimus kokonaisuudessaan kuluineen tai esitettävä tässä määräajassa vastustamisperusteet.”

14 Kpc:n 492 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Maksamismääräyksestä tulee antamishetkellä vakuutta koskeva täytäntöönpanoperuste ilman, että täytäntöönpanolauseke on tarpeen. – –”

15 Kpc:n 493 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Vastustamisperusteet esitetään maksamismääräyksen antaneelle tuomioistuimelle. Vastapuolen on ilmoitettava kirjelmässä, riitauttaako hän määräyksen kokonaisuudessaan vaiko osittain, esitettävä väitteet, jotka on niiden tutkimatta jättämisen uhalla ilmoitettava ennen pääasiaan vastaamista, sekä tosiseikat ja todisteet. Tuomioistuin jättää huomiotta myöhässä esitetyt väitteet ja todisteet, ellei

vastapuoli osoita, että hän ei ilmoittanut niitä vastustamisperusteissa hänestä riippumattomista syistä tai että myöhässä esitettyjen väitteiden ja todisteiden huomioon ottaminen ei viivästyä asian käsittelyä tai että kyse on muista poikkeuksellisista olosuhteista. – –”

16 Kpc:n 494 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Tuomioistuin hylkää vastustamisperusteet, jotka on toimitettu määräajan jälkeen, joista ei ole maksettu leimaveroa tai joita muista syistä ei voida ottaa tutkittavaksi, sekä väitteet, joiden puutteita vastapuoli ei ole korjannut määräajassa.”

17 Oikeudenkäyntikuluista siviiliasioissa 28.7.2005 annetun lain (ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych; Dz. U. 2005, nro 167, järjestysnumero 1398; jäljempänä oikeudenkäyntikuluista annettu laki) 19 §:n 4 momentissa säädetään seuraavaa:

”Vastapuolen on korvattava kolme neljänestä oikeudenkäyntikuluista, jos se vastustaa maksamismääräysmenettelyn nojalla annettua maksamismääräystä.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

18 PKO teki 21.12.2015 Jacek Michalskin kanssa luottokortin myöntämistä ja käyttämistä koskevan sopimuksen.

19 PKO osoitti 29.3.2017 Michalskille maksukehotuksen, joka koski määriä, jotka se katsoi Michalskin olevan sille velkaa. Koska Michalski ei maksanut mainittuja määriä, PKO jätti 26.5.2017 kpc:n 485 §:n 3 momentin nojalla Sąd Rejonowy w Siemianowicach Śląskichille (Siemianowicach Śląskichin piirioikeus, Puola) maksamismääräyshakemuksen, joka koski 6 788, 21 Puolan zlotyn (PLN) (noin 1 580 euroa) suuruista määrää sopimukseen perustuvine korkoineen. Hakemukseen oli liitetty PKO:n kirjanpito-ote, jonka oli allekirjoittanut pankkia edustamaan oikeutettu henkilö ja joka on varustettu pankin leimalla ja todisteella kirjallisen maksukehotuksen tiedoksiantamisesta Michalskille.

20 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin täsmentää, että tällaiseen otteeseen perustuva maksamismääräysmenettely on Puolassa hyvin yleinen pankkien käyttämä tapa vaatia saataviaan. Tässä yhteydessä hakemukseen liitetään kirjanpito-ote kpc:n 485 §:n 3 momentin mukaisesti esittämättä muita asiakirjoja, jotka vahvistavat kulutusluottosopimuksen olemassaolon ja sitä koskevat ehdot.

21 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa lisäksi, että maksamismääräysmenettelyssä on Puolan oikeuden mukaan kaksi vaihetta. Menettelyn ensimmäisessä vaiheessa pankin saatavan ollessa kyseessä tuomioistuin tutkii maksamismääräystä antaessaan viran puolesta ainoastaan esitetyn otteen muodollista sääntöjenmukaisuutta koskevaa kysymystä maksamismääräyksen antamisen ratkaisevana pidettynä perusteena. Maksamismääräyksen antamisen epäamisperusteet luetellaan tyhjentävästi kpc:n 485 §:n 3 momentissa. Velkojalla ei ole siten velvollisuutta osoittaa konkreettisesti saatavan perusteita esimerkiksi esittämällä kulutusluottosopimuksen.

22 Menettelyn toinen vaihe alkaa tarvittaessa. Se aloitetaan siten, että pankin velallinen esittää vastustamisperusteet maksamismääräykselle ja voi tässä yhteydessä esittää väitteitä pankin kanssa tekemästään sopimuksesta. Kpc:n 493 §:n 1 momentin, luettuna yhdessä kpc:n 491 §:n 1 momentin kanssa, mukaan kuluttajan, joka vastustaa maksamismääräystä, on noudatettava vastustamisperusteiden esittämiseksi asetettua kahden viikon määräaika ja muotovaatimuksia. Lisäksi oikeudenkäyntikuluista annetun lain 19 §:n 4 momentin mukaan mainitun kuluttajan on korvattava kolme neljänestä oikeudenkäyntikuluista.

- 23 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin täsmentää myös, että lainvoimaisella maksamismääräyksellä on oikeusvoimavaikutus ja että kpc:n 492 §:n 1 momentin mukaan maksamismääräyksestä tulee antamishetkellä vakuutta koskeva täytäntöönpanoperuste ilman, että täytäntöönpanolauseke on tarpeen.
- 24 Kyseisen tuomioistuimen mukaan nyt käsiteltävä asia eroaa asioista, joiden johdosta annettiin 14.6.2012 tuomio Banco Español de Crédito (C-618/10, EU:C:2012:349) ja 18.2.2016 tuomio Finanzmadrid EFC (C-49/14, EU:C:2016:98) ja joissa kansallisilla tuomioistuimilla oli käytössään sopimusasiakirjat, joilla osoitettiin sopimuspuolten oikeudet ja velvoitteet, joten kansallisilla tuomioistuimilla oli mahdollisuus jättää soveltamatta kyseisiin asiakirjoihin sisältyvät kohtuuttomat ehdot.
- 25 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin viittaa 21.4.2016 annettuun tuomioon Radlinger ja Radlingerová (C-377/14, EU:C:2016:283, 50 kohta) ja toteaa, että sillä on epäselvyyttä siitä, onko niin, että pankin kirjanpito-otteeseen perustuva maksamismääräysmenettely tekee suhteettoman vaikeaksi tai jopa mahdottomaksi kuluttajalle käyttää hänelle kuluttajansuojajärjestelmässä, erityisesti direktiivien 93/13 ja 2008/48 nojalla, myönnettyjä oikeuksia yhtäältä siksi, ettei tuomioistuimelle ole toimitettu tietoja kuluttajan ja pankin välisestä oikeudellisesta siteestä, sekä toisaalta siksi, että kuluttajalle asetetaan koko todistustaakka.
- 26 Tässä tilanteessa Sąd Rejonowy w Siemianowicach Śląskich päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko [direktiivin 93/13] säännöksiä ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohtaa ja 7 artiklan 1 kohtaa ja [direktiivin 2008/48] säännöksiä, erityisesti sen 10 artiklaa ja 22 artiklan 1 kohtaa, tulkittava siten, että ne ovat esteenä sille, että pankki (lainanantaja) esittää kuluttajaa (lainanottaja) vastaan vaatimuksen, joka perustuu pankin kirjanpito-otteeseen, jonka ovat allekirjoittaneet pankin omaisuuteen liittyviä oikeuksia ja vastuita koskevia ilmoituksia antamaan oikeutetut henkilöt ja joka on varustettu pankin leimalla ja todisteella kirjallisen maksukehotuksen tiedoksiantamisesta velalliselle kpc:n 485 §:n 3 momentissa ja sitä seuraavissa säännöksissä tarkoitettua maksamismääräysmenettelyssä?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 27 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 99 artiklan mukaan unionin tuomioistuin voi, jos ennakkoratkaisukysymykseen annettava vastaus on selvästi johdettavissa oikeuskäytännöstä tai jos ennakkoratkaisukysymykseen annettavasta vastauksesta ei ole perusteltua epäilystä, esittelevän tuomarin ehdotuksesta ja julkisasiamiestä kuultuaan milloin tahansa päättää ratkaista asian perustellulla määräyksellä.
- 28 Tässä yhteydessä on todettava, että unionin tuomioistuimen oli 13.9.2018 antamassaan tuomiossa Profi Credit Polska (C-176/17, EU:C:2018:711) vastattava saman kansallisen tuomioistuimen esittämiin vastaaviin ennakkoratkaisukysymyksiin. Tuossa tuomiossa omaksutulla unionin oikeuden tulkinnalla on merkitystä myös nyt esillä olevaan kysymykseen annettavan vastauksen kannalta.
- 29 Vaikka näet nyt käsiteltävänä oleva asia eroaa 13.9.2018 annetun tuomion Profi Credit Polska (C-176/17, EU:C:2018:711) taustalla olevasta asiasta siltä osin kuin nyt käsiteltävässä asiassa kyseessä oleva maksamismääräys on annettu kpc:n 485 §:n 3 momentin mukaisesti pankin kirjanpito-otteen perusteella eikä kpc:n 485 §:n 2 momentin mukaisesti vekselin perusteella, nämä kaksi asiaa koskevat samoja maksamismääräysmenettelyä koskevia menettelysääntöjä.
- 30 Näissä olosuhteissa nyt käsiteltävässä asiassa on sovellettava unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 99 artiklaa.

- 31 Koska direktiivillä 2008/48 ei ole yhdenmukaistettu pankin kirjanpito-otteita kulutusluottosopimuksesta johtuvan saatavan perinnän perusteena, myöskään kyseisen direktiivin 22 artiklan 1 kohtaa ei voida soveltaa pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa (ks. analogisesti tuomio 13.9.2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, 36 kohta).
- 32 Ennakkoratkaisukysymykseen vastataan näin ollen ainoastaan direktiivin 93/13 6 artiklan 1 kohdan ja 7 artiklan 1 kohdan sekä direktiivin 2008/48 10 artiklan nojalla.
- 33 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään pääasiallisesti, onko direktiivin 93/13 6 artiklan 1 kohtaa ja 7 artiklan 1 kohtaa sekä direktiivin 2008/48 10 artiklaa tulkittava siten, että ne ovat esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle säännöstölle, jonka mukaan on mahdollista antaa maksamismääräys, joka perustuu pankin kirjanpito-otteeseen, joka vahvistaa kulutusluottosopimukseen perustuvan saatavan olemassaolon, kun tuomioistuimella, joka käsittelee maksamismääräystä koskevaa hakemusta, ei ole toimivaltaa tutkia kyseisen sopimuksen ehtojen mahdollista kohtuuttomuutta ja varmistua siitä, että kyseisessä sopimuksessa on ilmoitettu mainitussa 10 artiklassa tarkoitetut tiedot.
- 34 Aluksi on muistutettava, että direktiivin 93/13 6 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä, että elinkeinonharjoittajan kuluttajan kanssa tekemän sopimuksen kohtuuttomat ehdot eivät sido kuluttajia niiden kansallisen lainsäädännön mukaisesti.
- 35 Kun otetaan huomioon elinkeinonharjoittajiin nähden heikommassa asemassa olevien kuluttajien suojelun muodostaman yleisen edun luonne ja merkityksellisyys, direktiivissä 93/13 velvoitetaan, kuten sen 7 artiklan 1 kohdasta ilmenee, luettuna yhdessä direktiivin johdanto-osan 24. perustelukappaleen kanssa, jäsenvaltiot säätämään riittävästä ja tehokkaista keinoista ”kohtuuttomien ehtojen käytön lopettamiseksi elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisissä sopimuksissa” (tuomio 13.9.2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, 40 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 36 Tässä yhteydessä on huomautettava, että vaikka kansallisen tuomioistuimen on unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tutkittava viran puolesta direktiivin 93/13 soveltamisalaan kuuluvan sopimusehdon kohtuuttomuus ja tällä tavalla korjattava kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan välillä vallitsevaa epätasapainoa, näin on sillä edellytyksellä, että tuomioistuimella on käytössään tämän tutkinnan edellyttämät oikeudelliset seikat ja tosiseikat (tuomio 13.9.2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 37 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin täsmentää nyt käsiteltävässä asiassa, että sen valvonta maksamismääräysmenettelyn ensimmäisessä vaiheessa on rajoitettu pankin kirjanpito-otteen muodollisen sääntöjenmukaisuuden tarkastamiseen. Kyseinen tuomioistuin toteaa, ettei sillä näin ollen ole käytössään kaikkia tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka koskevat kyseessä olevaa luottosopimusta.
- 38 Tästä seuraa, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa kansallinen tuomioistuin ei voi tutkia sopimusehdon mahdollista kohtuuttomuutta siltä osin kuin sillä ei ole tätä varten käytössään kaikkia tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja (tuomio 13.9.2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, 47 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 39 Vaikka onkin lisäksi niin, kuten Puolan hallitus toteaa unionin tuomioistuimelle esittämässään huomautuksissa, että asiaa käsittelevän ratkaisukokoonpanon presidentti voi kpc:n 486 §:n 1 momentin mukaan vahvistaa suullisen käsittelyn ajankohdan, paitsi jos asia voidaan kuitenkin käsitellä ilman sitä, minkä vuoksi on mahdollista tutkia kyseinen kulutusluottosopimus, tämän ratkaisukokoonpanon presidentin toimivallan edellytyksenä on kuitenkin, ettei maksamismääräyksen antamiselle ole riittäviä edellytyksiä. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toteamusten mukaan tällainen edellytys ei kuitenkaan täyty pääasiassa (ks. analogisesti tuomio 13.9.2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, 48–50 kohta).

- 40 Vaikka unionin tuomioistuimella on SEUT 267 artiklan nojalla toimivalta vahvistaa direktiivin 93/13 7 artiklan perusteella kriteerit niiden puitteiden määrittämiseksi, joiden nojalla voidaan arvioida viran puolesta sitä, onko kyseisestä direktiivistä johtuvia velvoitteita noudatettu, ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on joka tapauksessa tarkastettava, voidaanko kpc:n 486 §:n 1 momentin kaltaisella säännöksellä antaa sille tarvittaessa tällaiset puitteet (tuomio 13.9.2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, 52 kohta).
- 41 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa lisäksi, että kulutusluottosopimukseen perustuvaa oikeussuhdetta tutkitaan ainoastaan, jos kuluttaja vastustaa maksamismääräystä.
- 42 Tässä yhteydessä on katsottava, että vaikka ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa vireillä oleva menettely koskee vain kyseisen menettelyn ensimmäistä vaihetta, kyseistä menettelyä on kuitenkin tutkittava kokonaisuudessaan sisällyttämällä siihen sekä vastustamista edeltävä ensimmäinen vaihe että sitä seuraava toinen vaihe (tuomio 13.9.2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, 54 kohta).
- 43 Koska unionin oikeudessa ei ole yhdenmukaistettu sopimusehtojen väitetyn kohtuuttomuuden tutkimiseen sovellettavia menettelyjä, tällaiset menettelyt kuuluvat kunkin jäsenvaltion sisäiseen oikeusjärjestykseen, kunhan vastaavuusperiaatetta ja oikeutta tehokkaksiin oikeussuojakeinoihin, sellaisena kuin siitä määrätään Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklassa, noudatetaan (ks. vastaavasti tuomio 13.9.2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, 57 kohta).
- 44 Vastaavuusperiaatteesta on todettava, ettei unionin tuomioistuimella ole käytössään seikkoja, jotka voivat antaa aiheen epäillä pääasiassa kyseessä olevan sääntelyn yhteensopivuutta tämän periaatteen kanssa (tuomio 13.9.2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, 58 kohta).
- 45 Oikeudesta tehokkaksiin oikeussuojakeinoihin on todettava, että direktiivin 93/13 7 artiklan 1 kohtaan perustuvaan velvollisuuteen säätää menettelysäännöistä, joilla voidaan taata niiden oikeuksien kunnioittaminen, joita yksityisillä on direktiivin 93/13 perusteella kohtuuttomien sopimusehtojen käyttöä vastaan, sisältyy vaatimus myös perusoikeuskirjan 47 artiklassa taatusta oikeudesta tehokkaksiin oikeussuojakeinoihin. Oikeuden tehokkaksiin oikeussuojakeinoihin on koskettava sekä niiden tuomioistuinten nimeämistä, jotka ovat toimivaltaisia tutkimaan unionin oikeuteen perustuvat asiat, että näihin asioihin sovellettavia menettelysääntöjä. Sen määrittämiseksi, onko pääasiassa kyseessä olevan kaltainen menettely ristiriidassa tehokkaita oikeussuojakeinoja koskevan oikeuden kanssa, ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on siten määritettävä, johtavatko kansallisessa oikeudessa säädetyt vastustamismenettelyä koskevat yksityiskohtaiset säännöt siihen, että on olemassa huomattava riski siitä, etteivät asianomaiset kuluttajat tee vaadittua väitettä (tuomio 13.9.2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, 59 ja 61 kohta).
- 46 Nyt käsiteltävässä asiassa kpc:n 491 §:n 1 momentista seuraa, että vastustamisperusteiden esittämiselle asetettu määräaika on kaksi viikkoa. Kyseisen lain 493 §:n 1 momentin mukaan on lisäksi niin, että vastapuolen on ilmoitettava vastustusilmoituksessa, riitauttaako hän maksamismääräyksen kokonaisuudessaan vaiko osittain, esitettävä väitteet vastustusilmoituksen tutkimatta jättämisen uhalla sekä tosiseikat ja todisteet. Tällaiset menettelysäännöt, joita on noudatettava näin lyhyessä määräajassa, aiheuttavat huomattavan riskin siitä, ettei kuluttaja vastusta maksamismääräystä tai että vastustusilmoitus jätetään tutkimatta (tuomio 13.9.2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, 65 ja 66 kohta).
- 47 Lisäksi oikeudenkäyntikuluista annetun lain 19 §:n 4 momentista seuraa, että vastapuolen on maksettava kolme neljänestä oikeudenkäyntikuluista, jos hän vastustaa maksamismääräystä, joten elinkeinonharjoittajan on maksettava oikeudenkäyntikuluista vain yksi neljännes. Tällaiset kulut voivat sinänsä saada kuluttajan luopumaan maksamismääräyksen vastustamisesta. Hänet asetetaan sitäkin

epäedullisempaan asemaan, jos hänen on joka tapauksessa maksettava oikeudenkäyntikuluja kolminkertainen määrä vastapuoleen nähden (tuomio 13.9.2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, 67 ja 68 kohta).

- 48 Näin ollen pääasiassa kyseessä olevan kaltaiset menettelysäännöt, siltä osin kuin yhtäältä niissä edellytetään, että kuluttaja esittää kahden viikon kuluessa maksamismääräyksen tiedoksiantamisesta tosiseikat ja todisteet, joiden avulla tuomioistuin voi suorittaa kyseisen arviointinsa, ja toisaalta niillä asetetaan kuluttaja epäedullisempaan asemaan siihen nähden, miten oikeudenkäyntikulujen määrä lasketaan, aiheuttavat huomattavan riskin siitä, että kyseiset kuluttajat eivät tee vaadittua väitettä (ks. vastaavasti tuomio 13.9.2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, 69 ja 70 kohta).
- 49 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että direktiivin 93/13 7 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että se on esteenä menettelylle, jossa on mahdollista antaa maksamismääräys, kun tuomioistuimella, joka käsittelee maksamismääräystä koskevaa hakemusta, ei ole toimivaltaa tutkia kyseisen sopimuksen ehtojen mahdollista kohtuuttomuutta, jos tällaisen määräyksen vastustamista koskevan oikeuden käyttämiseen liittyvillä yksityiskohtaisilla säännöillä ei voida varmistaa kuluttajalla saman direktiivin perusteella olevien oikeuksien kunnioittamista (ks. vastaavasti tuomio 13.9.2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, 71 kohta).
- 50 Direktiivin 2008/48 10 artiklan osalta on muistutettava, että siinä luetellaan tiedot, jotka on mainittava luottosopimuksissa, jotta kuluttaja voi tehdä perustellun päätöksen.
- 51 Unionin tuomioistuin on katsonut tässä yhteydessä, että se, että kansallinen tuomioistuin tutkii viran puolesta direktiivistä 2008/48 ilmenevien vaatimusten noudattamisen, on keino, jolla voidaan saavuttaa kyseisen direktiivin 10 artiklassa vahvistettu tulos ja edistää saman direktiivin johdanto-osan 31 perustelukappaleessa tarkoitettujen tavoitteiden toteuttamista (ks. vastaavasti tuomio 21.4.2016, Radlinger ja Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, 68 kohta ja analogisesti määräys 16.11.2010, Pohotovost', C-76/10, EU:C:2010:685, 41 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan tämä kansallisen tuomioistuimen velvollisuus tutkia viran puolesta, että direktiivin 2008/48 säännöksistä johtuvia vaatimuksia noudatetaan, edellyttää, että sillä on käytössään tämän tutkinnan edellyttämät oikeudelliset seikat ja tosiseikat (ks. vastaavasti tuomio 21.4.2016, Radlinger ja Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, 70 kohta ja analogisesti tuomio 4.6.2009, Pannon GSM, C-243/08, EU:C:2009:350, 32 kohta).
- 52 Koska kansallisella tuomioistuimella ei ole menettelyn ensimmäisessä vaiheessa käytössään seikkoja, joiden avulla se voisi varmistua siitä, että direktiivin 2008/48 10 artiklassa tarkoitettuja kuluttajalle annettavia tietoja koskevia velvoitteita noudatetaan, koska maksamismääräys annetaan pelkästään pankin kirjanpito-otteen muodollisen sääntöjenmukaisuuden tutkimisen perusteella ja koska tällaisen määräyksen vastustamista koskevan oikeuden käyttämiseen liittyvillä yksityiskohtaisilla säännöillä ei, samoista syistä kuin on selostettu nyt annettavan määräyksen 46–48 kohdassa, voida varmistaa kuluttajalla saman direktiivin perusteella olevien oikeuksien kunnioittamista, direktiivin 2008/48 10 artiklaa on tulkittava siten, että se on esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle.
- 53 Edellä esitetyn perusteella ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että direktiivin 93/13 7 artiklan 1 kohtaa ja direktiivin 2008/48 10 artiklaa on tulkittava siten, että ne ovat esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle säännöstölle, jonka mukaan on mahdollista antaa maksamismääräys, joka perustuu pankin kirjanpito-otteeseen, joka vahvistaa kulutusluottosopimukseen perustuvan saatavan olemassaolon, kun tuomioistuimella, joka käsittelee maksamismääräystä koskevaa hakemusta, ei ole toimivaltaa tutkia kyseisen sopimuksen ehtojen mahdollista kohtuuttomuutta ja varmistua siitä, että kyseisessä sopimuksessa on ilmoitettu mainitussa 10 artiklassa tarkoitettut tiedot, ja kun tällaisen määräyksen vastustamista koskevan oikeuden käyttämiseen liittyvillä yksityiskohtaisilla säännöillä ei voida varmistaa kuluttajalla saman direktiivin perusteella olevien oikeuksien kunnioittamista.

Oikeudenkäyntikulut

- 54 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (seitsemäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5.4.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/13/ETY 7 artiklan 1 kohtaa ja kulutusluottosopimuksista ja neuvoston direktiivin 87/102/ETY kumoamisesta 23.4.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/48/EY 10 artiklaa on tulkittava siten, että ne ovat esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle säännöstölle, jonka mukaan on mahdollista antaa maksamismääräys, joka perustuu pankin kirjanpito-otteeseen, joka vahvistaa kulutusluottosopimukseen perustuvan saatavan olemassaolon, kun tuomioistuimella, joka käsittelee maksamismääräystä koskevaa hakemusta, ei ole toimivaltaa tutkia kyseisen sopimuksen ehtojen mahdollista kohtuuttomuutta ja varmistua siitä, että kyseisessä sopimuksessa on ilmoitettu mainitussa 10 artiklassa tarkoitetut tiedot, ja kun tällaisen määräyksen vastustamista koskevan oikeuden käyttämiseen liittyvillä yksityiskohtaisilla säännöillä ei voida varmistaa kuluttajalla saman direktiivin perusteella olevien oikeuksien kunnioittamista.

Allekirjoitukset